Dosar nr.2-1032/2023

H O T Ă R Â R E
În numele legii

31 mai 2024 or. Telenești

Judecătoria Orhei, sediul Telenești
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Gheorghe Ciobanu
Grefier Rodica Negruță

în sediul instanței, în ședință publică, a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Balmuș Anatolie împotriva lui Roșca Alina, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Telenești privind stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea plecării copilului minor peste hotarele Republicii Moldova, fără acordul pârâtului,

A CONSTATAT:

Argumentele participanților la proces:

La data de 09.11.2023, reclamantul Balmuș Anatolie, a depus în Judecătoria Orhei (sediul Telenești) cerere de chemare în judecată împotriva lui Roșca Alina, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Telenești privind stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea plecării copilului minor peste hotarele Republicii Moldova, fără acordul pârâtului.

În motivarea acțiunii, Balmuș Anatolie, menționează că, cu pârâta a trăit în relaţie de concubinaj și că din această relație au un fiu - *****, născut la data de *****.

A menționat că, a procurat o casă de locuit în Italia, pentru a crea condiții normale, atât pentru pârâtă cât şi pentru copilul lor, însă la o perioada de timp, pârâta i-a comunicat că nu dorește să locuiască în Italia și că doreşte să revină în Republica Moldova. La insistența acesteia de a părăsi Italia, a procurat un apartament în Chişinău pentru dînsa şi copilul lor.

A invocat că, pârâta Roșca Alina a intrat în conflict cu vecinii din municipiul Chișinău, pentru care a fost documentată de poliție și ea să-și schimbe domiciliu.

Astfel, reclamantul susține că l-a făcut să se îngrijoreze de soarta copilului său, deoarece copilul este impus să-şi schimbe constant mediul de trai. Pârâta nu duce copilul la grădiniță pentru a se dezvolta conform vârstei sale. Copilul este închis în sine, nu i se permite să discute cu semenii săi.

Indică că copilul are probleme de comunicare şi nu este antrenat în procesul educațional, din cauza pârâtei, din acest motiv reclamantul a revenit în Moldova și s-a adresat la Structura Teritorială de Asistență Socială Telenești cu cerere privind comportamentul pârâtei asupra dezvoltării normală a copilului. La care, asistentul social a chemat-o pe pârâtă, dar aceasta nu a dorit să se prezinte și a agresat-o verbal.

Susține că în lipsa ei a fost întocmit un grafic de vizită a copilului, dar nici acest grafic nu a fost respectat de către pârâtă.

Menționează reclamantul că, este stabilit cu traiul în Italia și are loc permanent de trai şi de muncă. La fel și familia sa locuiește în Italia.

Susține că are condiții prielnice pentru copil și este îngrijorat de soarta copilului. Astfel, a decis ca să se ocupe de educația copilului, întrucât pârâta nu se isprăvește cu aceasta.

Atenționează că copilul a fost înmatriculat la școală în Italia, dar în urma schimbării domiciliului de trai a pârâtei copilul nu frecventează şcoala.

Afirmă reclamantul că are toate posibilitățile necesare pentru îngrijirea și educația copilului, şi poate să-i dea fiului un trai decent şi o educaţie bună aflându-se lângă el. Din acest motiv consideră că este necesar de-a fi determinat domiciliul copilului cu tata Balmuș Anatolie, aceasta fiind şi în interesul suprem al lui.

Reclamantul a notat, că pârâta refuză să discute cu el, referitor la soarta copilului lor, i-a cerut să-i dea voie copilului să vină cu el în Italia, iar pârâta evită orice discuție.

Cere reclamantul de stabili domiciliului copilului minor *****, născut la data de ***** cu tata Balmuș Anatolie în Italia. La fel, cere reclamantul permiterea plecării copilului minor *****, născut la data de ***** peste hotarele Republicii Moldova, fără acordul pârâtei Roșca Alina.

În drept, reclamantul își motivează cererea de chemare în judecată în baza prevederilor art.51 alin.(2), art.63 Codul Familiei, art.27 alin.(2) al Constituţiei R. Moldova; art.9, paragraful 1 din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989; articolele 166-167 Cod de procedură civilă.

Elucidarea prezenței participanților la proces și argumentele părților în ședința de judecată.

În ședința de judecată, *avocatul Svetlana Coşneanu* a susținut acțiunea pe motivele de drept și de fapt invocate și a solicitat admiterea acesteia.

A declarat că, părțile au locuit în relații de concubinaj. Din această relație s-a născut fiul *****, a.n. *****. Copilul s-a născut în Italia. Acolo a frecventat școala. A fost alături de părinți. Practic pentru copil era prielnic ca acesta să locuiască în Italia. Din cele relatate de către reclamant, pârâtă a luat copilul și a revenit în R. Moldova.

Susține, că reclamantul a făcut tot posibilul pentru copilul său, să nu-i lipsească nimic, a cumpărat un spațiu locativ în Chișinău, iar pârâta s-a răzgândit să locuiască în Chișinău și a venit cu traiul în satul ***** și s-a iscat problemele. Copilul nu a frecventat grădinița aproximativ de doi ani, iar acesta e în curs de dezvoltare și educare, și este necesară instituționalizarea acestuia.

Menționează reclamantul că a creat condiții ca copilul să locuiască împreună cu mama, dar în aceste circumstanțe trebuie de luat în considerație interesul suprem a copilului.

Indică că copilul are probleme în vorbire din cauza că acesta s-a născut și a locuit 6 ani în Italia. Copilul a învățat limba italiană, iar cînd a revenind în R. Moldova, acesta nici nu a frecventat grădinița și are probleme de comunicare, deoarece nu i s-a creat condiții ca copilul să învețe limba română.

Mai indică că la materialele dosarului sunt anexate probe, prin care se confirmă că copilul a fost înregistrat la școală în Italia. A fost împreună cu mama și tata, ceia ce atestă faptul că copilul a crescut într-un mediu adecvat pentru creșterea unui copil.

Susține avocatul Svetlana Coșneanu, că înainte de ședința de judecată a văzut copilul și acesta i-a explicat că dorește să fie împreună cu tatăl Blamuș Anatolie.

Consideră că cererea de chemare în judecată este întemeiată și cere de a fi admisă.

În ședința de judecată *reclamantul Balmuș Anatolie* a explicat că a primit o solicitare de la grădinița din or. Stăuceni și s-a prezentat, la care educatoarea i-a comunicat că copilul nu a frecventat grădinița. În acest sens, a menționat instanței că a deținut un apartament în or. Stăuceni și locuia pârâta, însă l-a înstrăinat deoarece pârâta a agresat un copil și s-a gândit că pârâta o să se întoarcă în Italia. Indică că copilul are domiciliu în Italia și a locuit în casa care îi aparține.

Pârâta Roșca Alina în ședința de judecată a explicat că nu este de acord cu cerere de chemare în judecată privind determinarea domiciliului copilului cu tata, Balmuș Anatolie.

A declarat că a locuit cu pârâtul în concubinaj. Copilul este comun. Într-adevăr reclamantul dispune de un bun imobil care a este luat în credit.

Cu referire la concluzia din Avizul întocmit de Structura Teritorială de Asistență Socială Telenești, solicită să fie respins.

Afirmă, că nu vede necesitatea de a fi stabilit locul de trai a copilului cu tata Balmuș Anatolie. Copilul este minor, iar reclamantul lucrează și copilul nu are cu cine să stea.

Susține că copilul până la 14 ani, urmează să locuiască cu mama.

Intervenientul accesoriu Structura teritorială de Asistență Socială Telenești, în ședință de judecată nu s-a prezentat, însă prin aviz de stabilirea domiciliului copilului minor la din 30 mai 2024, a insistat asupra examinării cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanței de judecată a argumentelor părților şi cadrului legal aplicabil situației litigioase:

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului şi înscrisurile probatorii administrate, verificând argumentele participanților la proces în raport cu probele cercetate în ședință de judecată, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Balmuș Anatolie împotriva lui Roșca Alina, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Telenești privind stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea plecării copilului minor peste hotarele Republicii Moldova, fără acordul pârâtului

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) şi (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea.

Totodată, judecătorul este obligat să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului,

pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil şi acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum şi argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33).

Conform prevederilor art.118 alin.(1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, prevederile art.122 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilesc că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

Conform prevederilor art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În ședință de judecată s-a constat că reclamantul și pârâta au trăit în relație de concubinaj. Din această relație la data *****, s-a născut copilul comun, *****. (f.d.8).

Din cauza neînțelegerilor apărute între reclamantul Balmuș Anatolie și pârâta Roșca Alina, s-au separat.

Potrivit prevederilor art.63 alin.(1) și (2) din Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)

În acord cu art. 63 alin.(3) din Codul familiei, la determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

Potrivit avizului Structurii Teritoriale de Asistență Socială Telenești din 30.05.2024, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor *****, în conținutul căruia s-a indicat că condițiile de trai ale tatălui, care pretinde la educația fiului *****, sunt adecvate pentru creșterea și educarea copilului, tatăl este grijuliu și atașat de copil.

La fel, potrivit avizului Structurii Teritoriale de Asistență Socială Telenești din 30.05.2024, Roșca Alina este domiciliată în r. Teleneşti, s. Văsieni, locuieşte împreună cu copilul în casa părintească, copilul fiind încadrat în instituţia de învăţământ din localitate. Conform raportului de evaluarea a condiţiilor de trai la domiciliu familia dispune de condiții adecvate pentru creșterea şi educarea copilului, însă aceasta a manifestat un comportament specific și a evitat să se prezinte la autoritatea tutelară.

Astfel, potrivit avizului Structurii Teritoriale de Asistență Socială Telenești din 30.05.2024 autoritatea tutelară teritorială, consideră oportun de a stabili locul de trai al copilului minor *****, a.n.*****, cu tata, Balmuș Anatolie, domiciliat în ***** *(f.d.63)*.

Reieșind din materialele dosarului, instanța constată că copilul *****, s-a născut în Italia și a locuit împreună cu părinții, în comuna Reggio nell`Emilia, str. G. Adami, nr.4. Tot, în această comună copilul a fost înscris la școală în clasa 1A la Instituția Generală „A. Manzoni” *(f.d.10, 18)*.

În acest sens, reclamantul a procurat un bun imobil în Italia, situat pe adresa indicată mai sus, alcătuit din: un apartament situat la primul etaj, compus din hol, sufragerie cu chicinetă, baie, hol şi două dormitoare, cu terasă anexă la acelaş nivel, care se învecinează cu altitudinea exterioară pentru trei laturi, apartament sub 11 şi motive obișnuite sub 9; două garaje alăturate la parter, care se învecinează cu motivele condominiului sub 15 şi garaje sub 8 şi sub 5, înregistrat în Cadastrul bunurilor imobile din aceeași Comună. *(f.d.15)*.

Instanța de judecată atestă că reclamantul s-a angajat oficial în câmpul munci în Italia pe o perioadă nedeterminată, fapt confirmat prin contractul de muncă. *(f.d.13)*.

Instanța de judecată notează că la soluționarea chestiunii privind determinarea domiciliului copilului minor, urmează a fi considerate următoarele aspecte: vârsta copilului, posibilitățile părintelui de a-i asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală, atașamentul sentimental al copilului, precum și al minorului față de părinte.

Totodată, instanța de judecată subliniază că la stabilirea domiciliului copilului minor, apărarea drepturilor și intereselor copiilor minori reprezintă o condiție primordială.

În acest sens, instanța de judecată consideră elocvent de a face trimitere la art.3 alin.(1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993, care prevede că în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Potrivit art.18 alin.(1) din Convenție, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Este de notat faptul că principiul interesului superior al copilului, reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, iar implementarea lui este o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

În aprecierea materialului probator și explicațiilor participanților la proces, instanța de judecată ajunge la concluzia de a stabili domiciliul copilului minor ***** a.n. *****, cu tatăl său, Balmuș Anatolie, a.n. *****, domiciliat în *****.

În partea ce ține de cerința reclamantului Balmuș Anatolie privind stabilirea domiciliului copilului peste hotarele Republicii Moldova împreună cu tata, instanța reiterează, că reieșind din dispozițiilor art.63 Codul Familiei, legea permite instanței de judecată să stabilească domiciliu minorului cu un părinte, în lipsa acordul acestora, iar în continuare legislatorul indică expres că domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui. Prin urmare, instanța de judecată prin hotărâre urmează să stabilească domiciliul copilului cu care părinte.

Referitor la pretenția privind permiterea ieșirii peste hotare a copilului minor, instanța de judecată consideră necesar a o respinge din următoarele considerente.

Potrivit art. 1 alin.(2) și (4) din Legea nr.269 din 09.11.1994, cu privire la ieșirea şi intrarea în Republica Moldova, minorii au dreptul de a ieși şi de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. În declarație se indică scopul călătoriei, durata acesteia şi țara de destinație.

Conform art. 27 al Constituției Republicii Moldova, dreptul la libera circulație în țară este garantat. Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

În speță, reieșind din faptul că legea prevede expres posibilitatea minorilor de a ieși și de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali, instanța de judecată atestă inexistența unui litigiu de drept, și prin urmare cererea de chemare în judecată, în această parte, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Balmuș Anatolie împotriva lui Roșca Alina, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Telenești privind stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea plecării copilului minor peste hotarele Republicii Moldova, fără acordul pârâtului.

Se stabilește domiciliul copilului minor *****, a.n. *****, cu tatăl său Balmuș Anatolie.

În partea pretenției lui Balmuș Anatolie împotriva lui Roșca Alina privind permiterea plecării copilului ***** peste hotarele Republicii Moldova, fiind însoțit de tatăl Balmuș Anatolie fără acordul mamei sale Roșca Alina, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Telenești.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Gheorghe Ciobanu